

Dz. Nr 4. 2012

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI-4101-16-01/2011

P/11/073

Kielce, dnia 17 stycznia 2012 r.

Pan
Jarosław Wilczyński
Prezydent Miasta
Ostrowiec Świętokrzyski

MIASTA
19.01.2012.
Kamur (e-1334.2012)

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim w zakresie organizacji i finansowania kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009-2011 (do zakończenia kontroli).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 5 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działalność Pana Prezydenta w zakresie objętym kontrolą.

Pozytywną ocenę uzasadnia:

- prawidłowa organizacja systemu zgłaszania przez placówki oświatowe wniosków o dofinansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz sprawozdawczości z wydatków w tym zakresie;
- opracowywanie na każdy rok budżetowy planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- zatrudnianie doradców metodycznych w celu wsparcia nauczycieli w obszarze dydaktycznym;
- wydatkowanie środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe w sposób zgodny z rozporządzeniem z dnia 29 marca 2002 r. Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków.²

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- zaniżania wyodrębnianych w budżecie gminy Ostrowiec Świętokrzyski środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli, w stosunku do ustawowego wymogu 1% rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenie osobowe nauczycieli;
- niedopełnienia wszystkich formalności przy powoływaniu doradców metodycznych;

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2002 r. Nr 46, poz. 230.

- niedokonywania weryfikacji wprowadzanych do Systemu Informacji Oświatowej (SIO) danych w zakresie ukończonych przez nauczycieli form kształcenia i doskonalenia zawodowego;
- nieuwzględniania w planie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli wniosków dyrektorów szkół;
- niepełne wykorzystywanie kwalifikacji nauczycieli uzyskiwanych w wyniku kształcenia dofinansowanego z budżetu gminy.

1. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski jest organem prowadzącym dla ośmiu przedszkoli, ośmiu szkół podstawowych, trzech gimnazjów, trzech zespołów szkół (szkoły podstawowe i gimnazja) oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego, w których w roku szkolnym 2010/2011 było zatrudnionych łącznie 683 nauczycieli, w tym 556 pełnozatrudnionych i 127 w niepełnym wymiarze.

W Urzędzie, przy wprowadzaniu danych do gminnej bazy SIO, dokonywano sprawdzania kompletności i prawidłowości danych dotyczących otrzymywanych ze szkolnych baz SIO podległych szkół i placówek oświatowych m.in. w zakresie prawidłowości wykazywanych etatów i liczby nauczycieli. Nie sprawdzano natomiast prawidłowości wprowadzanych do szkolnych baz SIO danych dotyczących liczby nauczycieli kończących różne formy kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Zgodnie art. 7 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej³, jednostki samorządu terytorialnego prowadzące bazy danych, na podstawie baz danych oświatowych szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez te jednostki, obowiązane są do sprawdzania kompletności danych przekazywanych im z innych baz danych oświatowych oraz do sprawdzania poprawności danych przekazywanych im z innych baz danych oświatowych z danymi uzyskanymi w ramach nadzoru sprawowanego przez te podmioty na podstawie odrębnych przepisów. Według art. 13 ustawy o systemie informacji oświatowej, *zadania określone w ustawie dla jednostek samorządu terytorialnego wykonuje odpowiednio wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta, marszałek województwa.*

Osobami posiadającymi upoważnienie Prezydenta Miasta do wykonywania obowiązków w zakresie prowadzenia bazy SIO Gminy Ostrowiec Świętokrzyski od dnia 31 grudnia 2010 r. byli Jan Malinowski, naczelnik Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu oraz Kamil Matyga, pracownik tego wydziału.

2. Gmina Ostrowiec Św. w badanym okresie nie korzystała z możliwości wynikającej z art. 5 ust. 6a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴ w zakresie możliwości tworzenia i prowadzenia własnych placówek doskonalenia zawodowego nauczycieli. Jednakże, mając na uwadze potrzebę wsparcia nauczycieli w obszarze dydaktycznym, Prezydent Miasta w 2006 r. powołał trzech doradców metodycznych w zakresie języka polskiego, matematyki i informatyki, a w 2010 r. przedłużył im wykonywanie tych zadań. Przed tym faktem Pan Prezydent zasięgnął opinii dyrektorów zatrudniających ich placówek oraz opinii dyrektora Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach. Pomiął jednak pozyskanie opinii nauczycieli korzystających z ich pomocy, co wynika z § 23 ust. 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli.⁵

W badanym okresie organ prowadzący nie dokonywał kontroli w zakresie odpowiednich zapisów w przydziale czynności doradców metodycznych. W umowach z dwoma doradcami dyrektorzy szkół nie określili zadań wymienionych w § 22. ust. 2 i 4 rozporządzenia w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli tj., że do zadań nauczyciela-doradcy metodycznego należy w szczególności wspomaganie nauczycieli oraz rad pedagogicznych, a także metodyczne planowanie działań stosownie do potrzeb, we współpracy z placówkami doskonalenia, bibliotekami pedagogicznymi i bibliotekami szkolnymi oraz organami sprawującymi nadzór pedagogiczny. W umowach doradców metodycznych nie wprowadzono także dodatkowych warunków, pozwalających organowi prowadzącemu na kontrolę wypełniania przez nich zadań doradcy, ani obowiązków w zakresie informowania organu powołującego lub dyrektora szkoły o przebiegu realizacji powierzonych im zadań.

3. Według bazy danych SIO Urzędu w latach szkolnych 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011 formy kształcenia zawodowego ukończyło odpowiednio sześciu (0,83%), pięciu (0,83%) i 39 (5,71%) zatrudnionych nauczycieli. W ww. okresie doskonaleniem zawodowym objęto odpowiednio 95 (13,13%), 65 (9,52%)

³ Dz. U. Nr 49 poz. 463, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2004 Nr 256, poz. 2572, ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 200, poz. 1537.

i 367 (53,73%) nauczycieli, z tego w roku szkolnym 2010/2011 około 90% form doskonalenia zawodowego stanowiły kursy doskonalące (329) w wymiarze do 20 godzin.

Przeprowadzona weryfikacja prawidłowości wprowadzania ww. danych do SIO, na podstawie sprawdzenia trzech wybranych jednostek oświatowych (Publiczna Szkoła Podstawowej Nr 1, Publiczne Gimnazjum Nr 3 oraz Zespół Szkół i Placówek Publicznych Nr 3) wykazała, że do SIO wprowadzano dane dotyczące kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w sposób nierzetelny. W latach szkolnych 2008/2009 i 2009/2010 w wybranych jednostkach nie wykazano żadnego nauczyciela kończącego formy kształcenia i doskonalenia zawodowego, pomimo że doskonaleniem było objętych 95 osób. W roku szkolnym 2010/2011 nie wykazano łącznie 82 nauczycieli, którzy ukończyli kształcenie i doskonalenie zawodowe, natomiast nieprawidłowo wykazano 81 nauczycieli (uczestników szkoleń rad pedagogicznych). Popelniane błędy wynikały z niewłaściwej interpretacji przez dyrektorów ww. szkół zasad wprowadzania danych do baz SIO. Błędy w tym zakresie były powielane w Urzędzie poprzez wprowadzanie danych ze szkolnych baz SIO do gminnej bazy, bez ich należytej weryfikacji.

4. Od 1 stycznia 2002 r., na podstawie art. 70a Karty Nauczyciela⁶ w budżecie jednostek samorządu terytorialnego wydziela się środki przeznaczone na finansowanie doksztalcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i placówek publicznych (z wyłączeniem przeznaczania ich na finansowanie działalności placówek doskonalenia nauczycieli). Obejmuje to wydzielone przez organ prowadzący szkoły i placówki oświatowe środki w wysokości 1% planowanej na dany rok budżetowy kwoty wynagrodzeń osobowych nauczycieli.

W 2009 r. kwota środków wyodrębnionych w budżecie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na ww. cel powinna była wynosić 279 tys. zł, podczas gdy wyodrębniono w nim 205 tys. zł, tj. 73% kwoty wymaganej ustawą. W 2010 r. kwota środków wyodrębnionych na doskonalenie zawodowe powinna była wynosić 317 tys. zł, podczas gdy w budżecie wyodrębniono 213 tys. zł, tj. 67% kwoty wymaganej ustawą. W 2011 r. kwota wyodrębnionych środków powinna była wynosić 335 tys. zł., a w budżecie wyodrębniono 210 tys. zł, tj. 63% kwoty wymaganej ustawą.

Z wyjaśnień Prezydenta Miasta i Skarbnika Gminy wynika, że było to działanie zamierzone, gdyż środki na powyższy cel w poprzednich latach nie były w całości wykorzystywane, a kwoty zaplanowane w kolejnych budżetach badanego okresu zaspokajały zgłaszane zapotrzebowania.

5. W badanym okresie środki na doskonalenie nauczycieli wyodrębnione na podstawie art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela w budżetach Gminy Ostrowiec Świętokrzyski nie były w całości wykorzystywane. Systematycznie zmniejszała się ilość środków wykorzystywanych na doskonalenie zawodowe nauczycieli. Zdaniem NIK świadczy to o braku rozpoznania potrzeb w tym zakresie przez organ prowadzący, czego dowodem jest m.in., stwierdzone w trakcie kontroli, niedokonywanie w Urzędzie analiz dotyczących potrzeb w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Kwoty środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe w badanym okresie były w sposób znaczny niewykorzystywane. W 2009 r. nie wykorzystano prawie 70% zaplanowanych na ten cel środków, w 2010 roku 45%, a na dzień 30 września 2011 r. aż 65%.

W latach 2009-2011 (30 września) na kształcenie i doskonalenie zawodowe wykorzystano odpowiednio 63 tys. zł (30% środków na ten cel), 118 tys. zł (55%) i 73 tys. zł (35%). Z tego od 2 do 12 procent ww. kwot, w badanym okresie, przeznaczono na opłaty za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli, a od 3 do 16 procent na opłaty za kursy kwalifikacyjne. Pozostała część środków wykorzystywano na materiały szkoleniowe i informacyjne, szkolenie rad pedagogicznych, koszty przejazdów na szkolenia.

6. Prezydent Miasta Ostrowiec Świętokrzyski, corocznie po uchwaleniu budżetu, odrębnym zarządzeniem ustalał plan dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli ze szkół i placówek podległych gminie oraz ustalał maksymalną kwotę dofinansowania opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli. Przyjęte w zarządzeniu przeznaczenie środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli było zgodne z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz art. 70a ust. 1a Karty Nauczyciela.

⁶ Zmiana art. 70a wprowadzona została przez art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy - Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego, ustawy - Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1194, ze zm.).

O. 1710.6.211

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Ostrowiec Św., dnia 30 grudnia 2011 r.

P. Dyw. M. Dębski

**Pan
Jarosław Wilczyński
Prezydent Ostrowca
Świętokrzyskiego**

Niniejszym przekazuję protokół kontroli przeprowadzonej w Urzędzie Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim w zakresie organizacji i finansowania kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2009-2011 (do zakończenia kontroli)..

Doradca ekonomiczny
w Delegaturze NIK w Kielcach
dr Grzegorz Walendzik

PROTOKÓŁ KONTROLI

Urzędu Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. dr Jana Głogowskiego 3/5, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski, numer statystyczny: 000516100 zwanego w dalszym ciągu UM lub Urzędem.

Kontrolę przeprowadził kontroler Najwyższej Izby Kontroli z Delegatury w Kielcach:

- Grzegorz Walendzik, doradca ekonomiczny na podstawie upoważnienia do kontroli nr 076180 z dnia z dnia 25 listopada 2011 r., od 28 listopada do 30 grudnia 2011 r., z przerwami w dniach: 29.11.-05.12.2011, 07.12.2011, 09.12.2011, 14.12.2011, 19.12.2011, 21-22.12.2011, 27.12.2011

[Dowód: akta kontroli str. 1]

Przedmiotem kontroli była organizacja i finansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w gminie Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2009-2011 (do zakończenia kontroli).

Funkcję Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w badanym okresie pełnił Pan Jarosław Wilczyński.

[Dowód: akta kontroli str. 2-3]

W toku kontroli ustalono co następuje:

1. Rozwiązania systemowe w zakresie wspierania doskonalenia zawodowego nauczycieli

1.1. Miasto Ostrowiec Świętokrzyski jest organem prowadzącym dla następujących 23 jednostek oświatowych (jednostek budżetowych).

a) Rodzaj i liczba placówek oświatowych prowadzonych w roku szkolnym 2010/2011 (nie było zmian w roku szkolnym 2011/2012).

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski w badanym okresie prowadziła 8 przedszkoli, 8 szkół podstawowych, 3 gimnazja, 3 zespoły szkół (szkoły podstawowe i gimnazja) oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego.

[Dowód: akta kontroli str. 4-5]

b) Dane o liczbie nauczycieli zatrudnionych w roku szkolnym 2010/2011 w prowadzonych szkołach i placówkach oświatowych ogółem oraz w podziale na pełnozatrudnionych

i niepełnozatrudnionych, a także wg stopni awansu zawodowego (według SIO na dzień 30.09.2010 r.), przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Stopień awansu	Liczba nauczycieli		
		Ogółem	Pełnozatrudnionych	Niepełnozatrudnionych
1	Dyplomowany	505	448	57
2	Mianowany	91	73	18
3	Kontraktowy	67	34	33
4	Stażysta	19	1	18
5	Bez stopnia awansu	1	0	1
Razem		683	556	127

[Dowód: akta kontroli str. 11-12]

Według Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego do zadań Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych należy między innymi:

- sprawowanie nadzoru w zakresie organizacji i funkcjonowania gminnych placówek oświatowych,
- koordynowanie i nadzorowanie pracy doradców metodycznych,
- koordynowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- prowadzenie sprawozdawczości oświatowej.

[Dowód: akta kontroli str. 21-22]

1.2. Prowadzenie placówki doskonalenia nauczycieli oraz porozumienia o współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego prowadzącymi takie placówki.

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski nie prowadzi placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli i nie zawarła porozumienia o współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, prowadzącymi takie placówki.

W pisemnej odpowiedzi na pytanie - *Jakie uwarunkowania zdecydowały o nieskorzystaniu przez Gminę z możliwości utworzenia placówki doskonalenia nauczycieli, przewidzianej art. 77a ust. 1 w związku z art. 5 ust. 6a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.)?"* - podpisanej przez Jana Malinowskiego, naczelnika Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu, zostało stwierdzone, co następuje:

O nieskorzystaniu przez Gminę Ostrowiec Świętokrzyski z możliwości utworzenia placówki doskonalenia nauczycieli zgodnie z art. 77a ust. 1 w związku z art. 5 ust. 6a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty zdecydowały przede wszystkim względy

finansowe. Założenie publicznej placówki doskonalenia nauczycieli obciążałoby budżet gminy dodatkowymi wydatkami na oświatę, które są bardzo wysokie, ponieważ subwencja oświatowa pokrywa jedynie około 60% wydatków na ww. cel. Ponadto to zadanie nie ma charakteru obligatoryjnego. Aby jednak wesprzeć pracę nauczycieli w obszarze dydaktycznym, Prezydent Miasta, na mój wniosek i prośbę, wyraził zgodę na powołanie doradców metodycznych w zakresie języka polskiego, matematyki i informatyki. Ilość doradców wynikała z wielkości środków finansowych, które były przeznaczone w budżecie gminy na realizację zadań z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli.

[Dowód: akta kontroli str. 29]

1.3. Diagnozowanie w Urzędzie potrzeb w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli.

W latach 2009-2011 w Urzędzie nie prowadzono analiz potrzeb w zakresie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w formie sporządzania odpowiedniej dokumentacji.

W złożonym wyjaśnieniu, dotyczącym prowadzenia analiz w zakresie doskonalenia nauczycieli, prowadzonych w latach 2009-2011 w Urzędzie, Jan Malinowski, naczelnik Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych stwierdził:

W latach 2009 – 2011 analizę potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego prowadzono w oparciu o wnioski dyrektorów szkół i placówek przygotowane na podstawie § 6 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 III 2002 r. (Dz.U. 2002/46/430) w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków i składane do dnia 30 listopada danego roku. Ponadto Wydział Edukacji i Spraw Społecznych współpracował w przedmiotowym zakresie ze szkołami wyższymi mającymi siedzibę w Ostrowcu Świętokrzyskim, tj. z Wyższą Szkołą Biznesu i Przedsiębiorczości oraz Wyższą Szkołą Handlową. Efektem tych działań było i jest otwieranie kierunków studiów podyplomowych lub organizowanie kursów kwalifikacyjnych zgodnych z potrzebami określonymi bezpośrednio przez środowisko nauczycielskie (np. obecnie Wyższa Szkoła Handlowa otworzyła nabór, na podstawie danych przekazanych przez Wydział, na studia podyplomowe w zakresie oligofrenopedagogiki i terapii pedagogicznej).

[Dowód: akta kontroli str. 30-31]

W corocznych informacjach o stanie realizacji zadań oświatowych składanych na podstawie art. 5a ust. 4 ustawy o systemie oświaty przedstawiano informacje o kształceniu i doskonaleniu zawodowym nauczycieli. Stwierdzano w nich, że aby wesprzeć rozwój zawodowy nauczycieli, gmina przeznaczala na ten cel corocznie środki (podawano konkretną kwotę wynikającą z budżetu na dany rok). Stwierdzano również, że w ramach tych środków pracownicy pedagogiczni mogli uzupełniać wykształcenie na studiach magisterskich, podyplomowych; mogli uczęszczali na kursy kwalifikacyjne, doskonalące i rozszerzające ich wiedzę. Ponadto organizowano w placówkach szkoleniowe posiedzenia rad pedagogicznych związane z bieżącymi sprawami wychowawczymi i dydaktycznymi.

[Dowód: akta kontroli str. 97-117]

2. Efekty doksztalcania i doskonalenia nauczycieli ogółem w szkołach i placówkach prowadzonych przez kontrolowaną Gminę Ostrowiec Świętokrzyski

2.1. Ukończone formy kształcenia i doskonalenia zawodowego w roku szkolnym 2010/2011.

Według informacji zawartych w SIO Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w tabelach N10 i N11 wg stanu na 30 września 2011 r. dane, o których mowa w § 9 pkt. 23 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 16 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych w bazach danych oświatowych, zakresu danych identyfikujących podmioty prowadzące bazy danych oświatowych, terminów przekazywania danych między bazami danych oświatowych oraz wzorów wydruków zestawień zbiorczych (rozporządzenie o prowadzeniu SIO), w zbiorze danych o nauczycielach, wychowawcach i innych pracownikach pedagogicznych, o którym mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej¹, o ukończonych w poprzednim roku szkolnym formach kształcenia i doskonalenia zawodowego podane były w bazach SIO złożonych przez 22 szkoły i placówki (spośród 23 prowadzonych przez Gminę Ostrowiec Św.)

[Dowód: akta kontroli str. 34, 37-38]

Tabela - Liczba nauczycieli korzystająca z różnych form kształcenia i doskonalenia zawodowego (dane w tabeli wynikają z zestawienia sporządzonego na podstawie bazy danych SIO Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na dzień 30 września 2011 r.).

Lp.	Formy kształcenia i doskonalenia	2010/2011
1	Kurs kwalifikacyjny	32
2	Kolegium nauczycielskie	
3	Nauczycielskie kolegium języków obcych	
4	Studia pierwszego stopnia	

¹ Dz.U. Nr 49, poz. 463, ze zm.

5	Jednolite studia magisterskie	
6	Studia drugiego stopnia	
7	Studia podyplomowe umożliwiające uzyskanie kwalifikacji zawodowych	7
Ukończone formy kształcenia zawodowego (suma poz. 1 – 7)		39
8	Inne studia podyplomowe (doskonalące)	3
9	Kurs doskonalący w wymiarze do 20 godzin	329
10	Kurs doskonalący w wymiarze od 21 do 59 godzin	24
11	Kurs doskonalący w wymiarze od 60 do 99 godzin	5
12	Kurs doskonalący w wymiarze co najmniej 100 godzin	6
Ukończone formy doskonalenia zawodowego (suma poz. 8 – 12)		367

[Dowód: akta kontroli str. 34, 37-38]

W roku szkolnym 2010/2011 kształceniem i doskonaleniem (według danych zamieszczonych w SIO) było objętych łącznie 367 (59,44%) nauczycieli na 683 ogółem zatrudnionych. Formy kształcenia ukończyło 39 (5,71%) nauczycieli, a doskonalenia zawodowego 367 (53,73%). Prawie 90% form doskonalenia zawodowego stanowiły kursy doskonalące (329) w wymiarze do 20 godzin.

Według bazy danych SIO Urzędu w roku szkolnym 2008/2009 kształceniem zostało objętych 6 (0,83%), a doskonaleniem zawodowym 95 (13,16%) nauczycieli.

Według bazy danych SIO Urzędu w roku szkolnym 2009/2010 kształceniem zostało objętych 5 (0,83%), a doskonaleniem zawodowym 65 (9,52%) nauczycieli.

[Dowód: akta kontroli str. 32-38]

2.2. Rzetelność danych o zakresie dokształcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli w bazie SIO prowadzonej przez Urząd.

Weryfikację prawidłowości danych wprowadzonych do SIO w Urzędzie dokonano na podstawie danych z następujących jednostek oświatowych z Ostrowca Świętokrzyskiego: Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1, Publicznego Gimnazjum Nr 3 oraz Zespołu Szkół i Placówek Publicznych Nr 3.

1) Liczba nauczycieli wykazanych w bazie danych SIO w poszczególnych formach kształcenia i doskonalenia w roku szkolnym 2010/2011 (wg stanu na dzień 30 września 2011 r.) dla ww. jednostek oświatowych.

W Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 na dzień 30 września 2011 r. w szkolnej bazie SIO wykazano 48 nauczycieli (w tabeli N 11 SIO), którzy ukończyli formy doskonalenia zawodowego. W 2009 i 2010 r. w SIO na 30 września nie wykazano nikogo.

Z uzyskanej od dyrektora ww. szkoły informacji, w trybie art. 29 pkt. 2 lit. f ustawy o NIK wynika, że w roku szkolnym 2010/2011 szkoleniami zostało objętych 16 osób,

natomiast pozostałe osoby były uczestnikami szkoleń rad pedagogicznych. Z uzyskanej informacji wynika ponadto, że na dzień 30.09.2009 r. w szkolnej bazie SIO nie wykazano 18 nauczycieli, a na dzień 30.2010 r. nie wykazano 24 osób, które ukończyły różne formy doskonalenia zawodowego.

[Dowód: akta kontroli str. 32-38]

W Publicznym Gimnazjum Nr 3 na dzień 30 września 2011 r. w szkolnej bazie SIO wykazano 32 nauczycieli (w tabeli N 11), którzy ukończyli formy doskonalenia zawodowego. W 2009 i 2010 r. w SIO na 30 września nie wykazano nikogo.

Z uzyskanej od dyrektora ww. szkoły informacji, w trybie art. 29 pkt. 2 lit. f ustawy o NIK wynika, że formy doskonalenia w roku szkolnym 2010/2011 ukończyło 97 osób (kursy doskonalące do 20 godzin ukończyło 93 osoby, a od 21-59 godzin 3 osoby). Z uzyskanej informacji wynika ponadto, że na dzień 30.09.2009 r. w szkolnej bazie SIO nie wykazano 3 nauczycieli, a na dzień 30.09.2010 r. nie wykazano 25 osób, które ukończyły różne formy doskonalenia zawodowego.

[Dowód: akta kontroli str. 32-38]

W Zespole Szkół i Placówek Publicznych Nr 3 na dzień 30 września 2011 r. w szkolnej bazie SIO wykazano jedną osobę z ukończonym kursem kwalifikacyjnym oraz 49 nauczycieli, którzy korzystali z form doskonalenia zawodowego. W 2009 i 2010 r. w SIO nie wykazano nikogo. Z uzyskanej od dyrektora ww. szkoły informacji, w trybie art. 29 pkt. 2 lit. f ustawy o NIK wynika, że 49 osób wykazane w sprawozdaniu SIO na dzień 30.09.2011 r. to uczestnicy szkoleniowej rady pedagogicznej. Z uzyskanej informacji wynika ponadto, że na dzień 30.09.2009 r. w szkolnej bazie SIO nie wykazano 11 nauczycieli, a na dzień 30.09.2010 r. nie wykazano 15 osób kończących różne formy doskonalenia zawodowego.

[Dowód: akta kontroli str. 32-38]

2) Liczba nauczycieli z badanych szkół, którzy w 2009 r. i 2010 r. uzyskali dofinansowanie do opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli, przewidziane w § 2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczyciel, oraz nauczycieli w tej grupie którzy ukończyli realizowane formy kształcenia i doskonalenia zawodowego w roku szkolnym 2010/2011 (według informacji dyrektorów szkół)

W Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 w 2009 r. dofinansowanie ze środków budżetowych na doskonalenie zawodowe uzyskało 18 nauczycieli. W 2010 r. dofinansowanie w zakresie kształcenie uzyskał 1 nauczyciel, a zakresie doskonalenia zawodowego uzyskało

24 nauczycieli. W 2010 r. jedna nauczycielka (Anna Lewińska) uzyskała dofinansowanie do studiów podyplomowych kierunku historia.

[Dowód: akta kontroli str. 516-577]

W Publicznym Gimnazjum Nr 3 w 2009 r. dofinansowanie ze środków budżetowych na kształcenie uzyskał 1 nauczyciel, a na doskonalenie zawodowe 2 nauczycieli. W 2010 r. dofinansowanie w zakresie kształcenia zawodowego uzyskał 1 nauczyciel oraz 9 osób w zakresie doskonalenia zawodowego.

[Dowód: akta kontroli str. 581-591]

W Zespole Szkół i Placówek Publicznych Nr 3 w 2009 r. dofinansowanie ze środków budżetowych na kształcenie uzyskał 1 nauczyciel, a na doskonalenie zawodowe 11 nauczycieli. W 2010 r. dofinansowanie w zakresie kształcenia zawodowego uzyskało 2 nauczycieli oraz 2 osoby w zakresie doskonalenia zawodowego.

[Dowód: akta kontroli str. 623-628]

W Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 w roku szkolnym 2010/2011 w zakresie studiów podyplomowych otrzymał 1 nauczyciel, a w zakresie doskonalenia zawodowego dofinansowano 4 nauczycieli ze środków publicznych.

W Publicznym Gimnazjum Nr 3 w roku szkolnym 2010/2011 w zakresie doskonalenia zawodowego dofinansowano 10 nauczycieli ze środków publicznych.

W Zespole Szkół i Placówek Publicznych Nr 3, jak w ww. szkołach w roku szkolnym 2010/2011 wykazywano w SIO szkolenia dla łącznie 129 nauczycieli w ramach szkoleń rad pedagogicznych (dofinansowanych z budżetu gminy).

[Dowód: akta kontroli str. 516, 559, 582-583]

3) Sprawozdania złożone za lata 2009 i 2010, stosownie do przepisów § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli, przez dyrektorów wybranych szkół.

Składane przez badane placówki oświatowe sprawozdania za 2009 r. i 2010 r. wymieniały nazwy szkoleń i kursów oraz liczbę nauczycieli biorących w nich udział, a przypadku dofinansowania studiów podyplomowych także nazwisko nauczyciela.

[Dowód: akta kontroli str. 308-382]

W złożonym 31 marca 2010 r. sprawozdaniu Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1 za 2009 r. wymieniono 11 szkoleń i kursów (w tym 5 szkoleń rady pedagogicznej), w których uczestniczyło łącznie 24 osoby (bez szkoleń rady pedagogicznej), w tym jedna osoba trzy razy (dyrektor) i jedna dwa razy (wicedyrektor). Koszt ww. szkoleń wyniósł 4.972,07 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 314-315]

W złożonym 21 marca 2011 r. sprawozdaniu Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1 za 2010 r. wymieniono 16 szkoleń i kursów (w tym 7 szkoleń rady pedagogicznej), w których uczestniczyło łącznie 16 osób (bez szkoleń rady pedagogicznej), w tym jedna osoba trzy razy (dyrektor) i jedna dwa razy (wicedyrektor). Koszt ww. szkoleń wynosił 6.571,72 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 355]

W złożonym 30 marca 2010 r. sprawozdaniu Publicznego Gimnazjum Nr 3 za 2009 r. wymieniono 6 szkoleń i kursów (w tym 2 szkolenia rady pedagogicznej), w których uczestniczyło łącznie 5 osób (bez rady pedagogicznej), w tym jedna osoba cztery razy (dyrektor). Koszt ww. szkoleń wynosił 2.670,75 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 310]

W złożonym 28 marca 2011 r. sprawozdaniu Publicznego Gimnazjum Nr 3 za 2010 r. wymieniono 5 szkoleń i kursów (w tym 1 szkolenie rady pedagogicznej) oraz studia podyplomowe dla 2 osób. W sprawozdaniu nie podano liczby osób uczestniczących w ww. szkoleniach. Koszt ww. szkoleń wynosił 7.561,52 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 373-374]

W złożonym 30 marca 2010 r. sprawozdaniu Zespołu Szkół Publicznych Nr 3 za 2009 r. wymieniono 10 szkoleń i kursów (w tym 1 szkolenie rady pedagogicznej), w których uczestniczyło łącznie 15 osób (bez rady pedagogicznej), w tym jedna osoba trzy razy (dyrektor) i jedna dwa razy.

[Dowód: akta kontroli str. 319]

W złożonym 25 marca 2011 r. sprawozdaniu Zespołu Szkół Publicznych Nr 3 za 2010 r. wymieniono 4 szkolenia i kursy (w tym 2 szkolenia rady pedagogicznej), w których uczestniczyło łącznie 3 osoby (bez rady pedagogicznej), w tym jedna osoba dwa razy. W sprawozdaniu wymieniono dwie osoby studiujące (język angielski i język niemiecki). Koszt ww. szkoleń i studiów wynosił 1.750 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 381]

4) Analiza rzetelności bazy danych SIO w odniesieniu do badanych trzech szkół.

Za rok szkolny 2008/2009 i 2009/2010 wszystkie badane szkoły nie zamieszczały w szkolnych bazach SIO żadnych danych dotyczących kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym również form doskonalenia nie finansowanych ze środków budżetowych. W ten sposób nie wykazano łącznie 95 osób które odbyły różne formy doskonalenia. Natomiast na dzień 30 września 2011 r. podały wszystkie szkoły w szkolnych bazach SIO podały liczbę nauczycieli korzystających z kształcenia i doskonalenia

zawodowego, zawierającą liczbę nauczycieli, którym dofinansowano formy doskonalenia, a także część niedofinansowanych z budżetu Gminy.

[Dowód: akta kontroli str. 34, 37]

5) W związku z niepełnym wykazywaniem w szkolnych bazach SIO informacji o ukończonych przez nauczycieli formach kształcenia i doskonalenia zawodowego, osoby odpowiedzialne za wprowadzanie tych danych złożyły wyjaśnienia.

W złożonym wyjaśnieniu Halina Stachowicz, dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1 stwierdziła:

Utworzona baza danych na poszczególne okresy sprawozdawcze jest wielokrotnie sprawdzana przez system informatyczny pod kątem wyłonienia bieżących błędów i ostrzeżeń. Poszczególne tabele programu są przez sam program porównywane i wielokrotnie sprawdzane w różnych zależnościach matematycznych. Przed wydrukowaniem końcowego raportu dokonywana jest ostateczna analiza błędów i ostrzeżeń. Wszystkie wykazane nieprawidłowości są korygowane przez pracownika (bez ostatecznej korekty nie można wydrukować raportu). Do tej pory ze strony kontrolujących zarówno niższego jak i wyższego szczebla nie było informacji o braku jakichkolwiek danych. W zawiązku z powyższym w 2009 i 2010 roku nie podano informacji o realizowanych przez nauczycieli formach kształcenia i doskonalenia.

Informacje o doskonaleniu zawodowym z bazy SIO są wyłącznie informacjami statystycznymi, niedającymi jasnego komunikatu o dokładnym wykorzystaniu środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe. Dokumentem, który rozlicza sposób wykorzystania środków przyznanych na ten cel jest roczne sprawozdanie sporządzane przez dyrektora i głównego księgowego do końca marca kolejnego roku budżetowego o formie, w jaki sposób takie doskonalenie zostało zrealizowane i jakie środki zostały na nie przeznaczone. Jednocześnie informuję, że w obecnej bazie SIO stan na 30 września 2011 w tabeli N 11 omyłkowo zostały ujęte wszystkie formy doskonalenia zawodowego nauczycieli (dotyczy wykazania szkoleń pedagogicznych – przyp. Kontrolera NIK) i poprzedniego roku szkolnego, które wykazano w sprawozdaniu finansowym przedstawiającym wykorzystanie środków przyznanych przez gminę na doskonalenie zawodowe nauczycieli w danym roku budżetowym. Opis powyższej tabeli ogranicza się jedynie do podania liczby form doskonalenia, w jakiej uczestniczył pracownik pedagogiczny.

[Dowód: akta kontroli str. 501-502]

W wyjaśnieniu dotyczącym ww. nieprawidłowości Grażyna Ukleja, dyrektora Publicznego Gimnazjum Nr 3 stwierdziła:

Brak zapisu informacji w tych tabelach dotyczących nauczycieli naszej placówki wynika z przyjętej metodologii wykonywania spisu wg. stanu na dzień 30 września każdego roku szkolnego. Proces ten przebiega w następujący sposób: Dyrektor szkoły opracowuje przy użyciu programu Arkusz Optivum firmy Vulcan arkusz organizacyjny zawierający wszystkie informacje dotyczące organizacji pracy w nadchodzącym roku szkolnym. Tak opracowany arkusz przekazywany jest pracownikowi odpowiedzialnemu za opracowanie danych w bazie SIO (upoważnieniem z dn. 28.08.2007r. nr PG3/0303-6/07 dotyczącym wykonywania czynności związanych z przetwarzaniem i ochroną danych osobowych w zakresie Systemu Informacji Oświatowej). Pracownik ten przy użyciu Integratora SIO-Optivum transferuje zapisane dane z arkusza organizacyjnego do przygotowanej struktury bazy danych SIO wg. stanu na dzień 10 września każdego roku szkolnego. Przygotowując zestawienie danych wg. stanu na dzień 30 września wykorzystuje się możliwości oprogramowania SIO dotyczące importu danych z pliku opracowanego na dzień 10 września. Dokonując analizy danych zawartych w SIO wg. stanu na 10 września okazuje się, że Integrator SIO-Optivum nie integruje danych, które powinny być wpisane do tabel N10 i N11 (dane te nie są wymagalne w spisie na dzień 10 września). Tak więc w późniejszej pracy, polegając na tym pliku jako pliku bazowym, w opracowaniu stanu na 30 września informacje te nie zostają przeniesione do struktury bazy danych SIO.

Centrum Informatyczne Edukacji udostępnia firmom informatycznym aktualną strukturę i schemat zbioru SIO celem zintegrowania bazy SIO z ich programami, w których opracowywany jest arkusz organizacyjny. Program SIO działa w taki sposób, że wszystkie ważne dla Ministerstwa Edukacji Narodowej dane wprowadzane do bazy danych muszą być wpisane prawidłowo. Sprawdzane są zależności między poszczególnymi wpisami – ich poprawność, struktura logiczna, fakt czy zostały uzupełnione itp. Program informuje administratora wprowadzającego dane o błędach i ostrzega o potencjalnych nieprawidłowościach we wpisanych wartościach oraz o konieczności uzupełnienia brakujących danych. Bez usunięcia tych nieprawidłowości nie da się wyeksportować pliku SIO dla jednostki prowadzącej, a tym samym nie da się wykonać obowiązku zawartego w art. 6 pkt.1 ustawy o systemie informacji oświatowej. Niestety autorzy programu nie uwzględnili konieczności badania istnienia wpisu lub jego braku w tabelach N10 i N11. W związku z powyższym niedokonanie wpisu w tych tabelach nie jest zgłaszane administratorowi w procesie badania poprawności struktury pliku i nie ma on informacji przypominającej o konieczności wpisania tych informacji do tabeli N10 i N11.

Jednocześnie informuję, że przez wszystkie lata wypełniania bazy danych SIO żadna z instytucji obowiązana na podstawie art. 7 ustawy o systemie informacji oświatowej do sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych gromadzonych w bazie danych SIO nie zgłaszała do szkoły konieczności uzupełnienia wpisów w tabelach N10 i N11. Wpisy w tych tabelach pełnią jedynie rolę wpisów informacyjnych o tym, że nauczyciel w poprzednim roku szkolnym uczestniczył w formach kształcenia i doskonalenia zawodowego.

[Dowód: akta kontroli str. 590-591]

W wyjaśnieniu dotyczącym ww. nieprawidłowości Beata Tracz, upoważniona przez dyrektora Zespołu do wprowadzania danych do szkolnej bazy SIO stwierdziła, że *zaistniała rozbieżność powstała wskutek złej, niewłaściwej interpretacji instrukcji SIO, która nie zawiera precyzyjnych zapisów dotyczących doskonalenia zawodowego i która jest mało czytelna w tym punkcie oraz wskutek braku pełnej wiedzy w tym zakresie.*

[Dowód: akta kontroli str. 628]

Prezydent Ostrowca Świętokrzyskiego Jarosław Wilczyński w dniu 31 grudnia 2010 r. upoważnił Naczelnika Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych Jana Malinowskiego oraz Kamila Matygę (pracownika Wydziału) do prowadzenia baz danych oświatowych, a w szczególności do sprawdzania kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych przekazywanych przez szkoły i placówki i gromadzonych przez gminę Ostrowiec Świętokrzyski w bazach danych oświatowych.

[Dowód: akta kontroli str. 23-24]

Z wyjaśnienia Naczelnika Jana Malinowskiego wynika, że wcześniej nikt w Wydziale nie otrzymał tego rodzaju upoważnienia. Złożył on w tym zakresie następujące wyjaśnienie:

Przed wydaniem upoważnienia do prowadzenia baz danych oświatowych mnie oraz panu Kamilowi Matydze prawdopodobnie nikt nie posiadał takiego dokumentu. Pan Kamil Matyga otrzymał 20.07.2006 r. przydział czynności, zgodnie z którym miał opracowywać zbiory danych oświatowych wynikające z ustawy o systemie informacji oświatowej oraz przekazywania danych do jednostki nadrzędnej (Świętokrzyskie Kuratorium Oświaty). Zostało to również potwierdzone kolejnym przydziałem zakresu obowiązków z dnia 31.12.2007 r. Prowadząc weryfikację przydziałów czynności pracowników całego Wydziału, w związku z zapowiadanyimi przez Prezydenta Miasta zmianami w organizacji pracy urzędu, zorientowałem się, że ani ja, ani Pan Kamil Matyga nie posiadamy upoważnienia, o którym mowa w art. 7 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 19 lutego 2004 roku o systemie informacji oświatowej. W związku z tym wystąpiłem do Prezydenta Miasta ze stosownym wnioskiem.

Na mocy wspomnianego przepisu Prezydent Miasta upoważnił mnie oraz pracownika mojego Wydziału do gromadzenia i kontroli bazy danych oświatowych (upoważnienia z dnia 31 grudnia 2010 roku, znak: Or.II.0113/88/2010, Or.II.0113/89/2010).

[Dowód: akta kontroli str. 30]

Według art. 13 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 49, poz. 463, ze zm.), *zadania określone w ustawie dla jednostek samorządu terytorialnego wykonuje odpowiednio wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta, marszałek województwa.* Według art. 7 ust. 2 i 3 ustawy, jednostki samorządu terytorialnego prowadzące bazy danych, na podstawie baz danych oświatowych szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez te jednostki, obowiązane są do sprawdzania kompletności danych przekazywanych im z innych baz danych oświatowych oraz do sprawdzania poprawności danych przekazywanych im z innych baz danych oświatowych z danymi uzyskanymi w ramach nadzoru sprawowanego przez te podmioty na podstawie odrębnych przepisów.

W Wydziale Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu zadania dotyczące kontroli kompletności, poprawności ze stanem faktycznym wykonuje inspektor Wydziału Kamil Matyga. W wyjaśnieniu dotyczącym sposobu wykonywania tego zadania oraz wykrywanych nieprawidłowości stwierdził on m.in.:

Gmina gromadzi dane oświatowe i dokonuje kontroli pod względem kompletności, poprawności ze stanem faktycznym danych, co stanowi wypełnienie zapisów art. 7 ustawy o systemie informacji oświatowej. Mocą upoważnienia Prezydenta Miasta z dnia 31 grudnia 2010 roku znak: Or.II.0113/88/2010 zostały mi powierzone obowiązki gromadzenia i kontroli bazy danych oświatowych. Ze spoczywających obowiązków staram się sumiennie i terminowo wywiązywać, wykorzystując posiadaną wiedzę.

Dane z poszczególnych placówek są przekazywane w formie elektronicznej wraz z wydrukiem zestawienia zbiorczego potwierdzonym podpisem upoważnionej osoby.

...Ze względu na fakt, że przekazywana baza danych zawiera zaszyfrowane pesela nauczycieli, ustalanie danych osób w SIO w oparciu o rok urodzenia, płeć, przedmiot, funkcję, wymiar etatu oraz ewentualnie staż pracy celem porównania z arkuszem organizacyjnym jest utrudnione i czasochłonne, a kontrolna działu „kadra pedagogiczna” zabiera mi najwięcej czasu i wymaga szczególnej skrupulatności. Posiłkując się arkuszem organizacyjnym placówki, analizuję dane każdego nauczyciela, a szczególności: dane personalne nauczyciela, wykształcenie, stopień awansu, tygodniowy wymiar etatu (pensum) w porównaniu z obowiązkami i funkcjami, wynagrodzenie oraz kwalifikacje i uprawnienia, które posiada nauczyciel. Po sprawdzeniu kadry pedagogicznej całej placówki przeliczam

liczbę wykazanych nauczycieli w SIO (przeliczając liczbę zakodowanych peseli) i porównuję z liczbą nauczycieli wykazanych w arkuszu organizacyjnym.

W trakcie kontroli placówki sporządzam notatkę, w której wypisuję wszystkie błędy i wątpliwości, jakie wykryłem podczas kontroli. Na podstawie notatki konsultuję się z placówką i proszę o wyjaśnienie wynotowanych przez mnie rozbieżności oraz o usunięcie wykrytych błędów. Placówka po naniesieniu korekty przekazuje poprawioną bazę danych oświatowych wraz z podpisanym przez uprawnioną osobę wydrukiem zestawienia zbiorczego.

[Dowód: akta kontroli str. 26-28]

3. Zapewnienie nauczycielom wsparcia nauczycieli - doradców metodycznych

Nauczyciele - doradcy metodyczni (w liczbie trzech) funkcjonują w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski, od 1 września 2006 r. Obowiązki doradców metodycznych powierzono wybranym nauczycielom w zakresie matematyki, języka polskiego i nauczania początkowego (po zmianie doradcy była to informatyka). Wszyscy doradcy metodyczni wykonywali swoje zadania w ramach stosunku pracy publicznej szkole (w gimnazjum lub zespole szkół), w których byli zatrudnieni, z jednoczesnym obniżeniem wysokości obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych.

[Dowód: akta kontroli str. 62-63, 89, 109, 276-301, 631-634]

3.1. Realizacja zadań przez nauczycieli-doradców metodycznych.

Uchwałą Nr LVII/711/2010 z dnia 30 czerwca 2010 r. Rada Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego ustanowiła zasady i rozmiar obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, którym powierzono obowiązki doradcy metodycznego. Uchwała została poprzedzona pozytywnymi opiniami dyrektorów właściwych jednostek oświatowych i Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach. Według uchwały obniżenie doradcom metodycznym tygodniowego wymiaru godzin mogło wynosić do 7 godzin tygodniowo (w zakresie edukacji przedszkolnej i do 6 godzin tygodniowo (w przypadku danego przedmiotu lub bloku przedmiotów). Wysokość zniżki każdorazowo miała być uzgadniana przez dyrektora szkoły z Prezydentem Miasta, a zniżka godzin miała być pokrywana ze środków w budżecie na doskonalenie zawodowe nauczycieli.

[Dowód: akta kontroli str. 204-214]

Prezydent Miasta zarządzeniami z dnia 23 września 2010 r. przedłużył powierzenie następującym nauczycielom zadań doradcy metodycznego:

- Edycie Wójcickiej na okres jednego roku (w zakresie języka polskiego),
- Adamowi Nowakowi na okres jednego roku (w zakresie informatyki),
- Danucie Stępień na okres jednego roku (w zakresie matematyki).

[Dowód: akta kontroli str. 198-203]

Szkołą bazową dla doradcy metodycznego Edyty Wójcickiej Publiczne Gimnazjum Nr 3 (4 godziny zniżki na pracę doradcy metodycznego), a rejonem objętym doradztwem Gmina Ostrowiec Świętokrzyski.

[Dowód: akta kontroli str. 198, 170-185]

Szkołą bazową dla doradcy metodycznego Adama Nowaka było Zespół Szkół Publicznych Nr 2 (4 godziny zniżki na pracę doradcy metodycznego), a rejonem objętym doradztwem Gmina Ostrowiec Świętokrzyski.

[Dowód: akta kontroli str. 200, 194-197]

Szkołą bazową dla doradcy metodycznego Danuty Stępień było Zespół Szkół Publicznych Nr 2 (4 godziny zniżki na pracę doradcy metodycznego), a rejonem objętym doradztwem Gmina Ostrowiec Świętokrzyski.

[Dowód: akta kontroli str. 161-169, 190-193]

3.2. Procedura powoływania nauczycieli – doradców metodycznych.

1) Z dniem 1 września 2006 r. funkcję doradców metodycznych powierzono trzem nauczycielom, tj. Danucie Stępień, Edycie Wójcickiej i Małgorzacie Gwóźdź, którzy zostali wybrani z pięciu kandydatur. Wszyscy ww. posiadali wyższe wykształcenie magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym, pierwsze stopnie specjalizacji zawodowej w zakresie nauczanych przedmiotów i ukończone różnorodne formy doskonalenia zawodowego. Ponadto byli nauczycielami dyplomowanymi. Od lutego 2007 r. funkcję doradcy metodycznego powierzono Adamowi Nowakowi (po objęciu funkcji dyrektora szkoły przez Małgorzatę Gwóźdź).

[Dowód: akta kontroli str. 215-250, 276-291]

2) Powierzenie ww. nauczycielom zadań doradcy metodycznego nastąpiło po zasięgnięciu opinii dyrektora Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach i w uzgodnieniu z dyrektorami szkół zatrudniających ww. nauczycieli.

[Dowód: akta kontroli str. 206-214, 279-290]

3) Doradcy metodyczni wykonywali swoje zadania w ramach stosunku pracy w zatrudniających ich szkołach, z jednoczesnym obniżeniem im wysokości obowiązkowego wymiaru godzin. W przydziale czynności w jednym z punktów stwierdzano (u dwóch doradców), że dana osoba ma pełnić funkcję doradcy metodycznego z danego przedmiotu. W zakresie czynności jednego doradcy wymieniono wszystkie zadania określone w zarządzeniu Prezydenta dotyczącym doradców metodycznych.

[Dowód: akta kontroli str. 292-301]

W zarządzeniach Prezydenta z dnia 23 września 2010 r. w sprawie powierzenia zadań doradcy metodycznego (wszystkim 3 osobom) określono następujący szczegółowy zakres zadań doradców metodycznych:

- diagnozowanie kwalifikacji nauczycieli danego przedmiotu i określenie potrzeb oraz form doskonalenia zawodowego,
- gromadzenie, opracowywanie i upowszechnianie informacji pedagogicznej,
- organizowanie we współpracy z ŚCDN w Kielcach różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- udzielanie indywidualnych konsultacji,
- organizowanie współpracy oraz wymiany doświadczeń między nauczycielami – prowadzenie lekcji i zajęć otwartych oraz zajęć warsztatowych,
- organizowanie konferencji metodycznych dla nauczycieli,
- udział w spotkaniach zespołów przedmiotowych,
- uczestniczenie, na prośbę dyrektora szkoły lub nauczyciela w prowadzonych przez niego zajęciach,
- doskonalenie własnego warsztatu pracy,
- wykonywanie innych prac na rzecz placówek oświatowych prowadzonych przez gminę Ostrowiec Świętokrzyski.

Powyższe zadania doradcy metodyczni mieli obowiązek wykonywać w placówkach prowadzonych przez gminę Ostrowiec Świętokrzyski, w podległych jej szkołach podstawowych i gimnazjach.

Ponadto w ww. zarządzeniach określono, że doradca będzie wykonywał pracę w ramach stosunku pracy w konkretnej jednostce z jednoczesnym obniżeniem wysokości obowiązkowego wymiaru godzin dydaktycznych (na zasadach określonych we wcześniej wspomianej uchwale).

[Dowód: akta kontroli str. 198-203]

4) Zakresy czynności 2 doradców metodycznych nie zawierały zadań wymienionych w § 22. ust. 2, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. Nr 200 poz. 537). W przydziale czynności dla 2 doradców metodycznych umieszczono ogólne stwierdzenie (oprócz innych powierzanych czynności), tj. pełnienie funkcji doradcy metodycznego z danego przedmiotu. Tylko w przydziale czynności dla jednego doradcy zamieszczono zadania zgodne z rozporządzeniem sprawie placówek doskonalenia zawodowego nauczycieli.

[Dowód: akta kontroli str. 260-275, 292-297]

Zgodnie z § 22. ust. 2, 3 i 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. Nr 200 poz. 537) brzmienie ww. zapisów jest następujące:

2. *Do zadań nauczyciela-doradcy metodycznego należy w szczególności wspomaganie nauczycieli oraz rad pedagogicznych w:*

- 1) *planowaniu, organizowaniu i badaniu efektów procesu dydaktyczno-wychowawczego;*
- 2) *doborze i adaptacji lub tworzeniu programów nauczania i materiałów dydaktycznych;*
- 3) *rozwijaniu umiejętności metodycznych;*
- 4) *podejmowaniu działań innowacyjnych.*

3. *Nauczyciel-doradca metodyczny realizuje zadania przez:*

- 1) *udzielanie indywidualnych konsultacji;*
- 2) *prowadzenie zajęć edukacyjnych, zajęć otwartych oraz zajęć warsztatowych;*
- 3) *organizowanie innych form doskonalenia wspomagających pracę dydaktyczno-wychowawczą nauczycieli.*

4. *Nauczyciel-doradca metodyczny planuje działania stosownie do potrzeb, we współpracy z placówkami doskonalenia, bibliotekami pedagogicznymi i bibliotekami szkolnymi oraz organami sprawującymi nadzór pedagogiczny.*

5) Prezydent Ostrowca Świętokrzyskiego początkowo powierzył pełnienie funkcji doradcy metodycznego wybranym nauczycielom na okres trzech lat, a w 2010 r. zarządzeniami w stosunku do poszczególnych osób dokonał przedłużenia powierzenia im zadań doradcy o jeden rok.

[Dowód: akta kontroli str. 198-203]

6) Przed przedłużeniem powierzenia zadań doradcom metodycznym o jeden rok Prezydent zasięgał opinii dyrektorów zatrudniających ich placówek oraz opinii dyrektora Świętokrzyskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach. Brak jest w Urzędzie dokumentów świadczących o zasięgnięciu, przed ponownym powierzeniem obowiązków doradcy, opinii nauczycieli korzystających z ich pomocy (zgodnie z § 23 ust. 6 rozporządzenia).

[Dowód: akta kontroli str. 206-214]

7) W umowach doradców metodycznych nie wprowadzono dodatkowych warunków, pozwalających organowi prowadzącemu na kontrolę wypełniania przez nich zadań doradcy metodycznego, ani żadnych obowiązków w zakresie informowania organu powołującego lub dyrektora szkoły o przebiegu realizacji powierzonych im zadań.

[Dowód: akta kontroli str. 292-301]

Ustalono, że doradcy, co roku przedkładali organowi prowadzącemu plany pracy na poszczególny rok szkolny. W planach pracy rozwijane były w formie szczegółowej określone w zarządzeniu prezydenta zadania dla doradców metodycznych w postaci konkretnych przedsięwzięć oraz z podaniem terminu ich realizacji.

Po zakończeniu roku szkolnego, doradcy metodyczni składali organowi prowadzącemu sprawozdanie z prowadzonej działalności m.in. w odniesieniu do wcześniejszych planów.

[Dowód: akta kontroli str. 161-197, 215-250]

4. Środki planowane na doskonalenie zawodowe nauczycieli w prowadzonych szkołach i placówkach oświatowych

4.1. Kwoty środków wyodrębnione na doskonalenie nauczycieli w budżecie Gminy

Ostrowiec Świętokrzyski, jako organu prowadzącego szkoły i placówki oświatowe.

1) Zgodnie z art. 70a ust. 1 i 2 Karty Nauczyciela² w budżetach organów prowadzących szkoły wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego - w wysokości 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, bez ujmowania w tym środków na prowadzenie placówek doskonalenia nauczycieli.

W budżetach Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2009, 2010 i 2011 (uchwała Nr XXXII/446/2008 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 22.12.2008 r. w sprawie *uchwalenia budżetu Gminy Ostrowiec Św. na 2009 r.*, uchwała Nr XLVII/635/2009 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 22.12.2009 r. w sprawie *uchwalenia budżetu Gminy Ostrowiec Św. na 2010 r.*, uchwała Nr V/13/2010/ Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 30.12.2008 r. w sprawie *uchwalenia budżetu Gminy Ostrowiec Św. na 2011 r.*) nie dokonywano prawidłowego wyodrębnienia środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wymaganej wysokości 1% od planowanych rocznych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

Kwota wyodrębnionych środków na ww. cel wyniosła w 2009 r. - 205 tys. zł, tj. 0,73% planowanych rocznych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, w 2010 r. - 213,17 tys. zł, tj. 0,67%, a w 2011 r. - 210 tys. zł, tj. 0,63% od wcześniej wymienionych wynagrodzeń. Kwota 1% od planowanych rocznych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli w latach 2009-2011 wynosiła odpowiednio: 279.294 zł, 317.135 zł i 335.061 zł.

² Dz.U z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.

[Dowód: akta kontroli str. 39-50]

W latach 2009 -2011 kwota niewyodrębnione w budżecie Gminy zgodnie z art. 70a Karty Nauczyciela, wynosiły odpowiednio: 74.294 zł 103.965 zł i 124.961 zł

[Dowód: akta kontroli str. 51-56]

W wyjaśnieniu dotyczącym niezgodnego z art. 70a ustawy Karta Nauczyciela naliczania środków w budżetach gminy na lata 2009, 2010 i 2011, skarbnik Gminy Elżbieta Pichór stwierdziła:

Środki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w budżecie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2009-2011 były zabezpieczone w wysokości zapewniających realizację tego zadania. Pomimo, że odpis był zaniżony, to wykonanie wydatków w poszczególnych latach stanowiło jedynie od 35% do 55% planu.

Sytuacja ta wynika z faktu, że przyznawana z budżetu państwa subwencja nie pokrywa kosztów prowadzenia placówek oświatowych, które systematycznie rosną, głównie z tytułu obligatoryjnych podwyżek wynagrodzeń nauczycieli. Rokrocznie Gmina Ostrowiec przeznacza kilka milionów złotych ze środków własnych na prowadzenie jednostek edukacyjnych.

Liczne zadania nałożone na gminę sprawiają, że w budżetach w poszczególnych latach brakuje środków na ich realizację, przez co musimy posiłkować się corocznie kredytami i pożyczkami.

[Dowód: akta kontroli str. 258]

W wyjaśnieniu dotyczącym niezgodnego z art. 70a ustawy Karta Nauczyciela naliczania środków w budżetach gminy na lata 2009, 2010 i 2011, Prezydent Miasta Jarosław Wilczyński stwierdził:

W latach 2009-2011 otrzymana z budżetu państwa subwencja oświatowa nie wystarczała na finansowanie koniecznych zadań wynikających m.in. z ustawy Karta Nauczyciela. Ze środków własnych przeznaczaliśmy na prowadzenie placówek oświatowych kilka milionów złotych środków własnych w każdym roku budżetowym. Na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli zabezpieczaliśmy planowane kwoty na realizację zadań z tego tytułu. Plan zabezpieczony w poszczególnych latach, pomimo że w stosunku do zapisów ustawy był zaniżany, nie był wykonywany w pełnej wysokości. W związku z powyższym przy napiętych, licznych zadaniach do wykonania w budżecie, finansowaniu zadań inwestycyjnych przy udziale kredytów i pożyczek, powyższe działanie pomimo łamania reguł ustawy było działaniem gospodarnym i optymalnym w powyższej sytuacji.

[Dowód: akta kontroli str. 305]

2) Wynagrodzenia osobowe nauczycieli łącznie z wszystkich jednostek oświatowych Gminy Ostrowiec Św. (na podstawie danych wyliczonych przez placówki oświatowe) w latach 2009-2011 wynosiły odpowiednio 27.929.378 zł, 31.713.486 zł i 33.506.138 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 40-41]

Skarbnik Gminy Ostrowiec Św. w sposób następujący przedstawiła procedurę wyliczania środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli:

Planowane środki na wynagrodzenia nauczycieli w latach 2009-2011 wyliczono na podstawie danych przedłożonych przez poszczególne jednostki edukacyjne Gminy Ostrowiec (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, zespoły szkół oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego), obejmujące:

- 1) *wynagrodzenia nauczycieli (ujęte w paragrafie 401),*
- 2) *dotatkowe wynagrodzenia roczne (paragraf 404),*
- 3) *inne składniki wynagrodzeń (odprawy, nagrody jubileuszowe, inne nagrody) (w planie ujęte w paragrafie 401),*

z uwzględnieniem środków zaplanowanych w budżecie Urzędu Miasta dla nauczycieli na: podwyżki, wyrównanie (wypłacane na podstawie art. 30 ustawy Karta Nauczyciela), nagrody jubileuszowe, odprawy, inne nagrody.

Z funduszu plac jednostek edukacyjnych wyłączono:

- środki związane ze składkami na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy płaconymi przez pracodawcę (paragrafy 411 i 412),*
- wynagrodzenia z pochodnymi pracowników nie będących nauczycielami (tzw. „obsługi”).*

[Dowód: akta kontroli str. 258]

3) Środki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w badanym okresie.

Środki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w 2009 r. (według Rb 28S) ujmowano w planach finansowych poszczególnych jednostek oświatowych wyłącznie w dziale 801, rozdziale 80146 w paragrafach 4300 oraz 4700, a także w dziale 854, rozdziale 85446, w paragrafie 4700. W 2009 r. pozostawione do dyspozycji Urzędu 36 tys. zł w rozdziale 80146 i 5 tys. w rozdziale 85446 nie zostały wykorzystane zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem na doradztwo metodyczne, gdyż wynagrodzenia 3 doradców metodycznych zostały w całości sfinansowane ze środków przeznaczonych na wynagrodzenia nauczycieli w zatrudniających ich szkołach (z rozdziału 80110-Gimnazja).

Środki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w 2010 r. (według Rb 28S) ujmowano w planach finansowych poszczególnych jednostek oświatowych w dziale 801, rozdziale 80146 w paragrafach 4010, 4110, 4120, 4210, 4300, 4410 oraz 4700.

Środki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w 2011 r. (do dnia 30.10.2011 według Rb 28S) ujmowano w planach finansowych poszczególnych jednostek oświatowych w dziale 801, rozdziale 80146 w paragrafach 4010, 4110, 4120, 4170, 4210, 4300, 4410 oraz 4700.

[Dowód: akta kontroli str. 124-157, 635]

4) Środki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz doradców metodycznych w badanym okresie ujmowano w planach finansowych jednostek oświatowych w działach 801 i 854, w rozdziałach 80146 *Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli* i 85446 *Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli*. Tylko w 2009 r. środki na pokrycie zniżki godzin dla doradców metodycznych wydatkowano ze środków na wynagrodzenia zatrudniających ich szkół, tj. były ujmowane w rozdziale 80110-*Gimnazja*.

[Dowód: akta kontroli str. 118-123, 635]

5) W badanym okresie nie dokonywano zmniejszenia środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli. W 2010 r. uchwałą Nr LIXI/743/2010 z dnia 5 sierpnia 2010 r. Rada Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego dokonała zwiększenia wydatków w dziale 801 rozdziale 80146 o 8.170 zł (na wynagrodzenia doradców metodycznych).

[Dowód: akta kontroli str. 251-253]

Tabela - Zbiorcze zestawienie danych o środkach (w zł) podlegających wyodrębnieniu na dokształcanie i doskonalenie nauczycieli w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski.

L.p.	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.	2011 r.
1.	Środki planowane na wynagrodzenia osobowe nauczycieli w szkołach i placówkach prowadzonych przez j.s.t.	27.929.378	31.713.486	33.506.138
2.	Kwota środków podlegająca wyodrębnieniu w budżecie j.s.t. na podstawie art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela (1% z poz. 1)	279.294	317.135	335.061
2a.	Kwota środków wyodrębniona w budżecie j.s.t. na podstawie art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela (zwiększona)	205.000	205.000	210.100
3.	Kwota środków wyodrębniona w budżecie j.s.t. na podstawie art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela – plan po zmianach	205.000	213.170	210.100
4.	Rozdziały klasyfikacji budżetowej ujmujące w budżecie j.s.t. kwotę środków wyodrębnioną na podstawie art. 70a Karty Nauczyciela (z poz. 3):	205.000	213.170	210.100
	a) 80146 <i>Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli</i>	200.000	213.170	210.100
	b) 85446 <i>Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli</i>	5.000	0	0
	c)			
	d)			

5.	Kwota niewyodrębniona w budżecie j.s.t zgodnie z art. 70a Karty Nauczyciela (różnica: poz. 2 i poz. 3)	74.294	103.965	124.961
----	--	--------	---------	---------

[Dowód: akta kontroli str. 39-41]

4.2. Gospodarowanie środkami wyodrębnionymi w budżecie organu prowadzącego na finansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

1) Urząd corocznie zasięgał opinii związków zawodowych (Związku Nauczycielstwa Polskiego i NSZZ Solidarność Pracowników Oświaty i Wychowania) zrzeszających nauczycieli w sprawie podziału środków wyodrębnionych na podstawie art. 70a ust. 1, zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 70a ust. 2a Karty Nauczyciela. Związki zawodowe opiniowały propozycję podziału pomiędzy poszczególne placówki oświatowe środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli (sposób podziału w zależności od ilości etatów w szkole).

[Dowód: akta kontroli str. 158-160, 306-307]

W złożonym wyjaśnieniu dotyczącym opiniowania podziału środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli, Jan Malinowski, naczelnik WEiSS Urzędu stwierdził:

W minionych latach procedura opiniowania przez związki zawodowe sposobu podziału środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli przebiegała następująco:

Jako naczelnik Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych, w którego planie finansowym na dany rok znajdowały się środki na przedmiotowy cel, zgodnie z art. 70a ust. 2a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, przedstawiałem związkom zawodowym propozycję sposobu ich podziału. Informowałem o wysokości środków na dany rok oraz o pomniejszeniu ich o 20% z przeznaczeniem na finansowanie doradztwa metodycznego. Następnie przedstawiałem procedurę podziału pozostałych środków: kwota dzielona jest przez ilość etatów wykazywanych w systemie informacji oświatowej, a otrzymana wartość – mnożona przez ilość etatów nauczycielskich występujących w danej szkole lub placówce. Tak uzyskana wartość stanowiła wysokość środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli w danej placówce.

[Dowód: akta kontroli str. 303]

2) W badanym okresie, po uchwaleniu budżetu gminy (uchwała Nr XXXII/446/2008 z dnia 22.12.2008 r., uchwała Nr XLVII/635/2009 z dnia 22.12.2009, uchwała Nr V/13/2010 z dnia 30.12.2010) Prezydent Ostrowca Świętokrzyskiego corocznie zarządzeniami (Zarządzenie Prezydenta Miasta Nr II/941/2009 z dnia 27 stycznia 2009 r., Zarządzenie Prezydenta Miasta Nr II/79/2010 z dnia 20 stycznia 2010 r., Zarządzenie Prezydenta Miasta Nr II/62/2011 z dnia

25 stycznia 2011 r.) ustalał plan dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli ze szkół i placówek podległych gminie.

[Dowód: akta kontroli str. 260-275]

Plan dofinansowania kształcenia i doskonalenia zawodowego sporządzano w zależności od ilości etatów w danej szkole i placówce oświatowej – od ogólnej kwoty na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli odejmowano kwotę przeznaczoną na doradztwo metodyczne, a pozostałą kwotę dzielono przez ogólną ilość etatów pedagogicznych w placówkach oświatowych. W ten sposób wyliczano kwotę na jeden etat, a placówkom oświatowym przyznawano środki odpowiadające ilościom etatów. W 2009 r. na jeden etat przypadała kwota 249,03 zł, w 2010 r. – 256,65 zł, a w 2011 r. – 265,38 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 263, 268, 274]

W złożonym wyjaśnieniu naczelnik Jan Malinowski, naczelnik WEiSS Urzędu stwierdził:

W Gminie Ostrowiec Świętokrzyski sposób podziału środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli jest determinowany przez ich wielkość zaplanowaną na dany rok budżetowy oraz ilością etatów przeliczeniowych nauczycieli. Kwota dzielona jest przez ilość etatów wykazywanych w systemie informacji oświatowej, a otrzymana wartość – mnożona przez ilość etatów nauczycielskich występujących w danej szkole lub placówce. Ten sposób podziału nie uwzględnia w całości wniosków składanych w tym zakresie przez dyrektorów szkół, ale podlega opiniowaniu przez związki zawodowe i nigdy w przeszłości nie budził wątpliwości ani jakichkolwiek zastrzeżeń ze strony zainteresowanych podmiotów (związki zawodowe, dyrektorzy, nauczyciele). Ponadto należy zauważyć, że szkoły nie wykorzystują w całości środków budżetowych przeznaczonych na doskonalenie zawodowe nauczycieli, co oznacza, że ich wysokość przekazywana do placówek jest wystarczająca lub nawet większa od potrzeb.

[Dowód: akta kontroli str. 291]

3) W Urzędzie do 30 listopada każdego roku w badanym okresie, dyrektorzy szkół podległych gminie Ostrowiec Świętokrzyski składali plany doskonalenia nauczycieli kierowanych przez nich szkół i placówek. Miały one różną formę, najczęściej wymieniano tematykę, formy doskonalenia oraz kwoty niezbędnego dofinansowania.

[Dowód: akta kontroli str. 383-472]

Według § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli, *organ prowadzący opracowuje na każdy rok budżetowy plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa*

w § 2, biorąc pod uwagę wnioski dyrektorów szkół i placówek przygotowane z uwzględnieniem planu, o którym mowa w ust. 1, złożone do dnia 30 listopada danego roku.

4) Przyjęte w ww. planach dyrektorów propozycje wykorzystania środków były zgodne z możliwościami ich wykorzystania określonymi w § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz art. 70a ust. 1a Karty Nauczyciela.

[Dowód: akta kontroli str. 383-472]

5) W okresie objętym kontrolą, po uchwaleniu budżetu gminy, Prezydent Ostrowca Świętokrzyskiego corocznie zarządzeniami ustalał jednocześnie z planem dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli ze szkół i placówek podległych gminie, maksymalną kwotę dofinansowania opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i formy kształcenia, na które dofinansowanie mogło być przyznawane. W gminie Ostrowiec Świętokrzyski maksymalna kwota dofinansowania wynosiła:

- do 500 zł opłat wnoszonych za formy zgodne z preferowanymi kierunkami kształcenia, jednak roczna kwota nie mogła przekroczyć 1000 zł,
- do 60% pozostałych form doksztalcenia i doskonalenia, jednak roczna kwota nie mogła przekroczyć 700 zł,
- do 100% form organizacyjnych realizowanych przez same jednostki.

W załącznikach do ww. zarządzeń szczegółowo (powołując się na § 7 rozporządzenia w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli) Prezydent Ostrowca Św. ustalał kwotę środków dla poszczególnych placówek oświatowych (załącznik nr 1). W kolejnych latach maksymalna kwota dofinansowania nie była ustalana w porozumieniu z dyrektorami szkół, stosownie do § 7 rozporządzenia.

W załączniku nr 2 wyszczególnione były formy kształcenia oraz specjalności nauczycieli na dany rok, które mogły podlegać dofinansowaniu z budżetu Gminy.

Dyrektorzy jednostek oświatowych mogli na mocy upoważnienia różnicować wysokość dopłat w ramach środków, jakie otrzymywali do swojej dyspozycji.

[Dowód: akta kontroli str. 260-275]

4.3. Wykorzystanie środków wyodrębnionych na doskonalenie nauczycieli w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski oraz relacje do kwot planowanych i kwot podlegających wyodrębnieniu w poszczególnych latach.

Tabela. Wykorzystanie środków na doskonalenie nauczycieli w Ostrowcu Świętokrzyskim wyodrębnionych na podstawie art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela (w zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.	2011 r. (do 30 IX)
1.	Kwota środków wyodrębniona w budżecie j.s.t. na podstawie art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela	205.000,00	213.170,00	210.100,00
2.	Wykorzystanie ogółem środków na doskonalenie nauczycieli, wyodrębnionych w budżecie j.s.t. na podstawie art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela	62.730,99	117.632,61	73.199,43
2a.	Środki (z poz. 2) wykorzystane na dofinansowanie kosztów obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom dyplomowanym, którym powierzono zadania doradcy metodycznego, przewidziane w art. 70a ust. 1a Karty Nauczyciela	0	46.805,99	30.025,16
	Liczba nauczycieli-doradców metodycznych, których wynagrodzenie finansowano tymi środkami	0*	3	3
2b.	Środki wykorzystane na opłaty za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli, przewidziane w § 2 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli	7.400,00	7.400,00	4.250,00
	Liczba nauczycieli korzystających z dofinansowania opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli	12	12	11
2c.	Środki wykorzystane na opłaty za kursy kwalifikacyjne, przewidziane w § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli	10.395,90	10.941,61	7.240,12
	Liczba nauczycieli korzystających z dofinansowania opłat za udział w kursach kwalifikacyjnych	34	49	20
3.	Wykorzystanie ogółem środków wyodrębnionych w budżecie j.s.t. na podstawie art. 70a Karty Nauczyciela (poz. 2) wg rozdziałów klasyfikacji budżetowej:	62.730,99	117.632,61	73.199,43
	a) 80146 <i>Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli</i>	62.730,99	117.632,61	73.199,43
	b) 85446 <i>Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli</i>	0	0	0
	c)			
	d)			
5.	Kwota niewykorzystania środków wyodrębnionych w budżecie j.s.t. zgodnie z art. 70a Karty Nauczyciela (różnica: poz. 1 i poz. 2)	142.269,01	95.537,39	136.900,57

* w 2009 r. było zatrudnionych 3 doradców metodycznych, lecz wynagradzanych ze środków budżetowych szkół w ramach stosunku pracy w szkole, z jednoczesnym obniżeniem wymiaru godzin dydaktycznych.

[Dowód: akta kontroli str. 259]

Kwoty środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe w badanym okresie były w sposób znaczny niewykorzystywane. W 2009 r. nie wykorzystano 69,40% zaplanowanych na ten cel środków, w 2010 roku 44,82%, a na dzień 30. 09.2011 r. 65,16%.

[Dowód: akta kontroli str. 259]

Dyrektorzy jednostek oświatowych do 31 marca każdego roku przedkładali w Urzędzie sprawozdania z wykonania środków wyodrębnionych na doszkalaćcie nauczycieli.

[Dowód: akta kontroli str. 308-382]

Ze sprawozdań merytorycznych oraz sprawozdań Rb 28S jednostek oświatowych wynika, że wykorzystanie środków ogółem na kształcenie i doskonalenie nauczycieli (w dziale 801 rozdziale 80146 i tylko w 2009 r. w dziale 854 rozdziale 85446) w 2009 r. wyniosło 62.731 zł, tj. 31% od środków zaplanowanych na ten cel w budżecie, w roku 2010 – 117.633 zł, tj. 55%, a po 11 miesiącach 2011 r. – 85.306 zł, tj. 41%.

[Dowód: akta kontroli str. 118-157]

Dane wykazywane w sprawozdaniach jednostek oświatowych z wykorzystywanych środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w badanym okresie były zgodne z danymi ze sprawozdań Rb-28S za poszczególne lata.

[Dowód: akta kontroli str. 118-123]

Wydatki na dofinansowanie kosztów obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom-doradcom metodycznym w latach 2009-2011 wynosiły odpowiednio 41 tys. zł, 41 tys. zł i 42,02 tys. zł i stanowiły 20% kwoty wyodrębnionych środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli. W 2009 r. dofinansowanie kosztów obniżenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych zostało pokryte ze środków własnych szkół zatrudniających doradców metodycznych.

[Dowód: akta kontroli str. 263, 268, 274]

5. Powierzenie nauczycielom uzyskującym dodatkowe lub wyższe kwalifikacje w wyniku ukończenia dofinansowanych form kształcenia i doszkalaćcia (studiów wyższych, studiów podyplomowych, zakładów kształcenia nauczycieli i kursów kwalifikacyjnych) prowadzenie zajęć edukacyjnych zgodnych z uzyskanymi kwalifikacjami

We wnioskach (z 23 jednostek oświatowych w każdym roku) o dofinansowanie kształcenia i doskonalenia nauczycieli składanych w latach 2009-2011 do Urzędu przez dyrektorów szkół, nie było bezpośrednich stwierdzeń, że udział nauczyciela w konkretnych formach kształcenia jest zgodny z potrzebami kadrowymi określonymi wieloletnim planie doskonalenia nauczycieli danej szkoły. Wnioski (zatytułowane *plany doskonalenia nauczycieli*) były przedstawiane najczęściej w formie tabelarycznej, zawierającej temat doskonalenia, formę, koszt szkolenia i udział osób (liczbowo lub imiennie).

[Dowód: akta kontroli str. 383-472]

1) Wynikami badań objęto wszystkich 17 (łącznie) nauczycieli, którzy ukończyli różne formy kształcenia w latach szkolnych 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011 dofinansowane z budżetu Gminy. W roku szkolnym 2008/2009 było to 8 osób, a w roku 2009/2010 także 8 osób., a w 2010/2011 jedna osoba.

[Dowód: akta kontroli str. 254-257]

2) Spośród nauczycieli kończących kształcenie lub dokończanie w roku 2008/2009 troje nauczycieli nie otrzymało przydziału zadań zgodnie z uzyskanymi w zdobytych kwalifikacjami:

- jedna osoba, która uzyskała kwalifikacje w zakresie oligofrenopedagogiki (Jolanta Walerowicz ze Szkoły Podstawowej Nr 9) w latach 2010/2011 i 2011/2012 nie otrzymała przydziału zadań w tym zakresie,
- jedna osoba, która uzyskała kwalifikacje w zakresie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych (Marzena Jaguszewska ze Szkoły Podstawowej Nr 10) w latach 2009/2010, 2010/2011 i 2011/2012 nie otrzymała przydziału zadań w tym zakresie,
- jedna osoba, która uzyskała kwalifikacje w zakresie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych (Dorota Karek ze Szkoły Podstawowej Nr 10) w roku szkolnym 2011/2012 nie otrzymała przydziału zadań w tym zakresie.

3) Spośród nauczycieli kończących kształcenie lub dokończanie w roku 2009/2010 troje nauczycieli nie otrzymało przydziału zadań w zdobytych kwalifikacjach:

- jedna osoba, która uzyskała kwalifikacje w zakresie edukacji dla bezpieczeństwa (Beata Stojek z Gimnazjum Nr 2) w roku szkolnym 2010/2011 nie otrzymała przydziału zadań w tym zakresie,
- jedna osoba, która uzyskała kwalifikacje w zakresie matematyki (Janusz Kozłowski ze Szkoły Podstawowej Nr 3) w latach 2010/2011 i 2011/2012 nie otrzymała przydziału zadań w tym zakresie,
- jedna osoba, która uzyskała kwalifikacje w zakresie pedagogiki pracy socjalnej z doradztwem zawodowym (Beata Stojek z Gimnazjum Nr 2) w latach 2010/2011 i 2011/2012 nie otrzymała przydziału zadań w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 256-257]

W żadnym z wniosków dyrektorów ww. szkół, które nie przydzieliły zadań nauczycielom zgodnych z nabytymi kwalifikacjami nie było uzasadnienia kierowania nauczyciela na zdobywanie nowych kwalifikacji.

[Dowód: akta kontroli str. 383-399]

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą sześciu spośród 17 nauczycieli, którzy uzyskali dodatkowe lub wyższe kwalifikacje w wyniku ukończenia dofinansowanych form kształcenia i doksztalcania, nie powierzono prowadzenia zajęć edukacyjnych zgodnych z uzyskanymi kwalifikacjami. Nauczycieli powyżsi uzyskali dofinansowanie w badanym okresie w kwocie łącznie 5.600 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 308-382, 399, 425]

Wyjaśniając dyspozycje wydawane w imieniu organu prowadzącego szkół w zakresie niepowierzenia nauczycielom prowadzenia zajęć edukacyjnych zgodnych z uzyskanymi kwalifikacjami (uzyskanymi przy wsparciu środków budżetowych), naczelnik WEiSS Jan Malinowski stwierdził:

W związku z tym, że w przeszłości występowały przypadki, kiedy nauczyciel kończący formę doskonalenia zawodowego nie otrzymywał w przydziale czynności zajęć zgodnych z nowo nabytymi kwalifikacjami, informuję, że zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta w sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz ustalenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli oraz specjalności i form kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane to „Dyrektor jednostki jest odpowiedzialny za zasadne, celowe i właściwe dysponowanie środkami przeznaczonymi na doskonalenie zawodowe nauczycieli.”

Dyrektor szkoły, znając kwalifikacje poszczególnych nauczycieli oraz posiadając wiedzę dot. kadrowych potrzeb placówki w krótszej lub dłuższej perspektywie, powinien podejmować decyzje związane z doskonaleniem zawodowym w taki sposób, aby te wszystkie elementy zostały uwzględnione.

[Dowód: akta kontroli str. 630]

W zarządzeniach Prezydenta Miasta dotyczących dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, w załączniku nr 2 (Plan form kształcenia zawodowego oraz specjalności nauczycieli na rok...) w pkt 4 zapisano, że *o przydatności danej formy doskonalenia decyduje dyrektor jednostki, a w pkt 8 – dyrektor jednostki jest odpowiedzialny za zasadne, celowe i właściwe dysponowanie środkami przeznaczonymi na doskonalenie zawodowe nauczycieli.*

[Dowód: akta kontroli str. 262, 267, 272-273]

Kontrolujący poinformował Pana Jarosława Wilczyńskiego, Prezydenta Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego, o przysługującym mu prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);
- odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli (art. 57 ust. 1 ustawy o NIK) w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni - zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK - biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;
- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolerem (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do rejestru ewidencji kontroli Urzędu Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim pod poz. 11.

[Dowód: akta kontroli str. 636]

Ostrowiec Św., dnia 30 grudnia 2011 r.

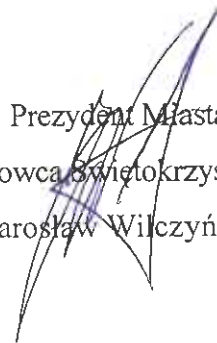
Kontrolujący:

Doradca ekonomiczny
NIK Delegatura w Kielcach
Grzegorz Walenzik

Ostrowiec Św., dnia30 grudnia 2011 r.

Prezydent Miasta
Ostrowca Świętokrzyskiego
Jarosław Wilczyński

W dniu 30 grudnia 2011 r., jeden egzemplarz protokołu kontroli otrzymał Pan Jarosław Wilczyński, Prezydent Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

/podpis kontrolera/

[Dowód: akta kontroli str. 637]